U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Elišky Cihlářové, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Jana Passera a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **V. P.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2009, čj. OAM-117/LE-BE02-BE03-2009, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2009, čj. 46 Az 29/2009 - 18,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

Rozhodnutím ze dne 4. 5. 2009, čj. OAM-117/LE-BE02-BE03-2009, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 30. 6. 2009, čj. 46 Az 29/2009 - 18, napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud vyšel ze zjištění, že Policie České republiky vydala dne 3. 4. 2009 rozhodnutí, kterým žalobce zajistila za účelem správního vyhoštění. Tentýž den doručila žalobci oznámení o zahájení řízení ve věci správního vyhoštění z území České republiky na základě skutečnosti, že žalobce pobýval na území České republiky od roku 1997 do 3. 4. 2009 bez platného víza nebo jiného povolení k pobytu. Žalovaný vydal dne 8. 4. 2009 v rámci řízení o vyhoštění závazné stanovisko podle § 120a odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), že vycestování žalobce do země státního občanství je možné.

Dne 21. 4. 2009 žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že na Ukrajině nemá kam jít, v roce 1996 se rozvedl s manželkou a v České republice má dobré známé, kteří ho považují za člena rodiny. Dne 29. 4. 2009 provedl žalovaný s žalobcem pohovor za účelem zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí. V rámci pohovoru žalobce potvrdil, že z vlasti odjel v roce 1997 a od té doby pobývá v České republice.

Uvedl, že odjel, aby vydělal peníze, jiné důvody k odjezdu neměl. Přijel do České republiky žít a pracovat, po uplynutí měsíčního víza zde byl nelegálně. O udělení mezinárodní ochrany nepožádal ihned po svém příjezdu do České republiky, protože o této možnosti nevěděl. Požádal o ní až po zadržení Policií České republiky poté, co byl o této možnosti informován. O udělení mezinárodní ochrany žádá proto, aby mohl na území České republiky legálně pobývat.

Po provedeném správním řízení o udělení mezinárodní ochrany žalovaný vydal napadené rozhodnutí, které odůvodnil tím, že žalobce podal žádost pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný dále uvedl, že o účelovosti postupu žalobce svědčí především skutečnost, že žádost podal až 12 let po svém prvním vstupu na území České republiky. Po celou dobu pobytu měl možnost požádat o mezinárodní ochranu, pokud by o to měl skutečný zájem a cítil se ohrožen ze strany země své státní příslušnosti. Svou žádost však podal až poté, co byl zadržen kvůli nelegálnímu pobytu na území České republiky, umístěn do zařízení pro zajištění cizinců a bylo s ním zahájeno již druhé řízení o správním vyhoštění.

Krajský soud konstatoval, že žalovaný v posuzované věci dostatečně zjistil skutkový stav a správně aplikoval § 16 odst. 2 zákona o azylu. Nepřisvědčil žalobní námitce, že správní orgán náležitě nevyhodnotil výpověď žalobce, nezjistil řádně stav věci a nepřihlédl pečlivě ke všemu, co v řízení vyšlo najevo. Krajský soud doplnil, že v případě žalobce byly splněny všechny tři podmínky, jež jsou dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, čj. 1 Azs 107/2008 - 78 (www.nssoud.cz), předpokladem postupu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu.

Naplnění těchto podmínek však podle krajského soudu s ohledem na právní závěry vyjádřené v citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu nezbavuje žalovaného povinnosti zabývat se tím, zda žadateli nehrozí při návratu do země původu závažná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Krajský soud poznamenal, že v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné je správní orgán povinen se v odůvodnění rozhodnutí přesvědčivě vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany. Žalovaný je povinen se touto otázkou zabývat z úřední povinnosti. Ze zásady *non-refoulement* vyplývá primární povinnost státu nevystavit žadatele hrozbě závažné újmy. Pokud žadatel v tomto ohledu nic netvrdí a v průběhu řízení se žádné informace o možné vážné újmě neobjeví, nemusí její případnou existenci správní orgán sám vyhledávat, musí však v odůvodnění svého rozhodnutí uvést, že hrozba vážné újmy nebyla v řízení tvrzena, ani nevyšla najevo.

Správní orgán se podle krajského soudu splněním podmínek pro udělení doplňkové ochrany vůbec nezabýval, jeho rozhodnutí je proto v této části nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

III.

Žalovaný (stěžovatel) brojil proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Stěžovatel namítl, že *„rozhodoval plně v souladu s předmětným ustanovením zákona o azylu, tj. s § 16 odst. 2 cit. zákona“*. Uvedl, že citované ustanovení bylo do zákona vtěleno jako prostředek k zabránění zneužívání azylové procedury, cílem bylo dle důvodové zprávy *„zrychlení řízení v těch případech, kdy je zřejmé, že cizinec nesplňuje podmínky pro poskytnutí mezinárodní ochrany formou azylu“*. Předmětné ustanovení je rovněž konformní s čl. 23 odst. 4 písm. j) a čl. 28 odst. 2 směrnice Rady 2005/85/ES, o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka, která opravňuje členské státy považovat žádost za zjevně nedůvodnou, pokud tak stanoví vnitrostátní předpisy. Soulad právní úpravy zákona o azylu s komunitárním právem byl přitom vysloven i v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, čj. 5 Azs 24/2008 - 48 (č. 1724/2008 Sb. NSS).

Stěžovatel považuje povinnost zkoumat existenci možné hrozící vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu při zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné za požadavek odporující zákonu. Tento postup správnímu orgánu zákon ukládá jen v případě postupu podle § 16 odst. 1 písm. e) a f) zákona o azylu. Stěžovatel doplnil, že je mu *„známo několik rozsudků NSS, v nichž je konstatována nutnost zkoumání důvodů doplňkové ochrany při aplikaci § 16 odst. 2, avšak v souladu s jinými rozsudky NSS se stěžovatel domnívá, že se v daném případě nejedná o naplnění zásady non-refoulement“*.

Uvedl, že u cizinců, jejichž žádost o udělení mezinárodní ochrany je zamítnuta podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, je zásada *non-refoulement* naplněna v rámci posuzování důvodů znemožňujících vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Policie České republiky je totiž podle § 120a zákona o pobytu cizinců povinna vyžádat si v rámci řízení o správním vyhoštění v tomto ohledu závazné stanovisko žalovaného. Od tohoto stanoviska se přitom ve svém rozhodování nesmí odchýlit. V této souvislosti stěžovatel upozornil, že úprava v § 179 zákona o pobytu cizinců odpovídá úpravě § 14a zákona o azylu.

Jelikož toto závazné stanovisko vydává právě stěžovatel, jednalo by se dle něho o nežádoucí duplicitu, neboť by o stejné věci rozhodoval tentýž orgán dvakrát. Závazné stanovisko sice není samostatným správním rozhodnutím, ale jde o správní akt, kterým je podmíněno vydání rozhodnutí ve věci samé. Jako takové je přezkoumatelné v rámci odvolacího řízení a jako podklad správního rozhodnutí o vyhoštění podléhá soudnímu přezkumu. Stěžovatel uzavřel, že z žádného pramene práva nevyplývá nutnost dvojího posuzování téže věci, tedy v tomto případě duplicitní zkoumání možnosti udělení doplňkové ochrany v situaci, kdy již byla předmětná otázka týmž orgánem posouzena.

Nad rámec uvedeného stěžovatel konstatoval, že opačný výklad je v rozporu se smyslem a účelem institutu zjevně nedůvodných žádostí, kdy *„výsledkem může být nepodložená likvidace možnosti zamítnout zjevně neopodstatněné žádosti o udělení mezinárodní ochrany v souladu s evropskými směrnicemi a zákonem o azylu…“*.

Konečně stěžovatel uvedl, že kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, neboť svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy. V posuzované věci se jedná o otázku judikaturou Nejvyššího správního soudu dosud plně neřešenou. Zároveň se kasační stížnost dotýká právních otázek, jež jsou dosavadní rozhodovací praxí řešeny

rozdílně. Ve shora uvedeném rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 1 Azs 107/2008 - 78 není obsažen názor na duplicitu posuzování existence hrozící vážné újmy, stejně tak není judikaturou postihnuta existence závazného stanoviska dle § 120a zákona o pobytu cizinců. V případě, kdy cizinec podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, podle stěžovatele pojmově nepřichází v úvahu zkoumání doplňkové ochrany, neboť existence důvodů dle § 14a zákona o azylu vylučuje řešení případu dle § 16 odst. 2 citovaného zákona.

IV.

Žalobce se ke kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

V.

Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu nepřijatelnosti a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, na jehož odůvodnění na tomto místě pro stručnost odkazuje.

V odůvodnění rozsudku ze dne 31. 1. 2007, čj. 2 Azs 21/2006 - 59 (www.nssoud.cz), pak Nejvyšší správní soud připustil, že *„i v případě, kdy je stěžovatelem Ministerstvo vnitra, lze považovat kasační stížnost za přijatelnou, pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu. Přijatelnost by byla konstatována bez ohledu na to, že by takovým pochybením krajský soud zásadně nemohl zasáhnout do hmotně-právního postavení stěžovatele (Ministerstva vnitra). Trval-li by totiž Nejvyšší správní soud striktně na podmínkách uvedených ve výše citovaných usneseních pod bodem 4, odmítal by veškeré kasační stížnosti podávané Ministerstvem vnitra z důvodu postupu krajského soudu v rozporu se zákonem, či ustálenou soudní judikaturou, jako nepřijatelné, neboť by neshledal dopad tohoto pochybení krajského soudu do hmotně-právního postavení Ministerstva vnitra. Takový přístup by dozajista nebyl žádoucí. V zájmu zajištění zákonného spravedlivého a předvídatelného rozhodování soudů je tedy třeba v případě, že krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu nebo pokud hrubě pochybil při výkladu hmotného a procesního práva, považovat kasační stížnost podanou Ministerstvem vnitra za přijatelnou. Ostatně respektování právního názoru krajského soudu ministerstvem v dalším řízení jistě může mít dopad i na postavení žadatele o azyl i na aplikaci zákona v obdobných azylových případech.“*

Nejvyšší správní soud však v posuzované věci neshledal v postupu krajského soudu pochybení, tím méně pak pochybení zásadní. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje v daném případě dostatečná vodítka pro posouzení věci. Tvrzení stěžovatele, že se kasační stížnost dotýká otázek, jež jsou dosavadní rozhodovací praxí řešeny rozdílně, není opodstatněné. V odůvodnění rozsudku čj. 1 Azs 107/2008 - 78 Nejvyšší správní soud jednoznačně vyjádřil právní názor, že *„ani naplnění těchto tří podmínek* [odmítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné dle § 16 odst. 2 zákona o azylu] *nemůže správní orgán zbavit povinnosti zabývat se tím, zda žadateli nehrozí při návratu do země původu závažná újma ve smyslu § 14a odst. 2*

zákona o azylu. Jinými slovy i v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu je správní orgán povinen se v odůvodnění přesvědčivě vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany. Nepostačí totiž pouhé zdůvodnění toho, že byly splněny podmínky § 16 odst. 2 zákona o azylu – jestliže byla žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná, nedošlo ve smyslu § 28 odst. 2 zákona o azylu k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany. Podle téhož ustanovení má v tomto případě správní orgán povinnost své rozhodnutí zdůvodnit ve vztahu k oběma formám ochrany: zatímco však odůvodnění ve vztahu k neudělení azylu postrádá smysl tam, kde nejsou žádné azylově relevantní důvody tvrzeny, s otázkou doplňkové ochrany má správní orgán povinnost se vypořádat vždy a sám z úřední povinnosti zjistit (ze zpráv o zemi původu a jemu dostupných databází), zda skutečně žadateli nehrozí závažná újma v případě návratu do země původu.(...) *V projednávané věci žalovaný shledal naplnění § 16 odst. 2 zákona o azylu, a proto vydal rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu; v odůvodnění tohoto rozhodnutí se však nijak nezabýval otázkou možné závažné újmy, která by mohla stěžovateli hrozit v případě návratu do země původu. Z tohoto důvodu je nutné považovat rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Vzhledem k výše uvedeným úvahám, pak Nejvyšší správní soud uzavírá, že jediným možným řešením zahájeného žalobního řízení byl postup krajského soudu podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., na základě kterého měl krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušit pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů.*" V posuzované věci přitom Nejvyšší správní soud neshledal důvodu se od těchto závěrů odchýlit.

Spatřuje-li stěžovatel naplnění předpokladů přijatelnosti kasační stížnosti dle § 104a s. ř. s. v tom, že se ve shora označeném rozsudku Nejvyšší správní soud výslovně nezabýval tvrzenou duplicitou posuzování existence hrozící vážné újmy, případně v tom, že judikaturou není postihnuta existence závazného stanoviska dle § 120a zákona o pobytu cizinců, nelze mu v tomto ohledu přisvědčit. Jak bylo uvedeno výše, postup krajského soudu nevykazuje žádné pochybení. Krajský soud své rozhodnutí správně opřel o shora citovaný právní názor vyslovený Nejvyšším správním soudem, dle kterého musí stěžovatel respektovat povinnost uloženou mu § 28 odst. 2 zákona o azylu.

Nelze než konstatovat, že stěžovateli nic nebránilo v tom, aby závěry obsažené v kasační stížnosti odpovídající formou zahrnul do odůvodnění napadeného rozhodnutí. Neučinil-li tak, nelze nedostatek odůvodnění rozhodnutí vydaného ve správním řízení zhojit podrobnějším rozborem učiněným v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud v posuzované věci žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti neshledal, proto ji jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle nějž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. března 2010

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu